

Protokoll 2025-09-10

Hägersten-Älvsjös och Skärholmens stadsdelsnämnds råd för funktionshinderfrågor

Justerat digitalt**Närvarande:**

Axel Otten, ordf,
Ulla Smedberg, vice ordf
Lotta Rosenström, adjungerad
Margareta Åsén-Johansson
Ingela Hedén
Agnes Serfözö

Återbud:

Mikael Erdefelt
Anette Rosing

Övriga:

Andreas Thorstensson, avdelningschef Skärholmen SDF (§6)
Hilde Wennsten, områdeschef Skärholmen SDF (§6)
Hanna Rozenbach, enhetschef LSS-boende, Skärholmen (§6)
Sandra Wahlberg, enhetschef Daglig verksamhet, Skärholmen (§6)
Charlotta Östholm, avdelningschef stadsmiljö, Skärholmen (§6)
Sofia Möller, enhetschef stadsmiljö, Skärholmen (§6)
Lena Bölander, områdeschef Hägersten-Älvsjö SDF (§6)
Pierre Persson, stadsmiljöchef Hägersten-Älvsjö (§6)
Jens Westlund, sekreterare Hägersten-Älvsjö SDF
Yaowapa Karlsson, sekreterare Skärholmen SDF

Tidpunkt:

Onsdag 2025-09-10
kl. 13.00–16.00

Plats:

Skärholmens stadsdelsförvaltning, sammanträdesrum Jakosbergs
gård

Agnes Serfözö
Mötesordförande
2025-09-17

Axel Otten
Justerare
2025-09-18

**§1 Mötets öppnande och genomgång av
närvarande ledamöter**

Ordförande förklarar mötet öppnat.

§2 Val av justerare

Axel Otten väljs till justerare.

§3 Godkännande av dagordning

Dagordningen godkänns

§4 Presentation av deltagare

Alla presenterade sig

§6 Tema workshop Verksamhetsplan 2026

Workshop budget/verksamhetsplan 2026: Vi gick igenom tidslinjen och förutsättningarna för workshopen

Områdescheferna Hilde Wennsten och Lena Bölander gick igenom vad som gjorts under 2025 inom de båda stadsdelsnämnderna.

Andreas Thorstensson redovisade kort den nya socialtjänstlagen

Rådets inkomna frågor och svar, se bilaga 1

§7 Ordförande nästa möte

Ingela Hedén

§8 Mötet avslutas

Mötet avslutades

Sammanträdestider och balanslista

Datum	Kl.	Innehåll	Mötesordf.	Mötesrum
Våren 2025				
Onsdag 15/1	9—12	Återföring av resultat avseende VP-arbetet	Axel	Prins Bertil
Onsdag 5/2	13—16	Boendeplanering LSS	Axel	Prins Bertil
Tisdag 11/3	13—16	Brukarundersökning LSS & VB	Margareta	Prins Bertil
Onsdag 16/4	13—16	Förändringsledare föredrag SoL och God och nära vård. Enheternas VP	Mikael men Agnes som reserv	Jakobsbergs gård
Onsdag 7/5	15—18	Presidiet Skärholmen	Mikael	Prins Bertil
Onsdag 4/6	15—18	Presidiet Hägersten-Älvsjö	Mikael med Agnes som ersättare	Nallen Hägersten-Älvsjö
Hösten 2025				
Onsdag 20/8	13—16	Diskussion om workshop VP 2026 utformning och innehåll		Jakobsbergs gård
Onsdag 10/9	13—16	Tema: Workshop VP 2026		Prins Bertil
Onsdag 8/10	13 - 16	Besök av skärholmens förändringsledare		Prins Bertil
Onsdag 5/11	13 - 16	Återkoppling vad nämnderna fört tagit med i verksamhetsplanerna		Prins Bertil
Torsdag 27/11	16.30- 17.30	Presidiet Hägersten- Älvsjö		Nallen Hägersten-Älvsjö
Onsdag 3/12	13 - 16			Prins Bertil

Bilaga 1. Workshop med rådet för funktionshinderfrågor 10 september

1. Meningsfullt arbete för människor med funktionsnedsättning!

Kopplas till: Rätten till arbete och försörjning. (nr 1 i Programmet)

Rådets förslag på aktiviteter:

1.1 Arbetsförberedande daglig sysselsättning startar för personer med psykisk FN

Hägersten-Älvsjö: Förvaltningen har redan flertalet yrkesförberedande verksamheter, bland annat fem enheter på Glasade gången, Trofast (hunddagis) steget framåt (med praktik på olika arbetsplatser) och nätverket (it- arbeten)

Skärholmen har inte lika utvecklad verksamhet som Hägersten-Älvsjö men bedriver DV som ger meningsfull sysselsättning för deltagarna Skärholmen. Man försöker förmå brukare att byta verksamhet och miljö för att öva sig.

Råder ser positivt på arbetet som båda SDF bedriver för att personer med funktionsnedsättningar skall få en meningsfull sysselsättning, och förväntar se fortsatt utveckling som syns i VP.

1.3 Utökat samarbete med arbetsmarknadsförvaltningen och tydliga mål för samarbete med Iwork.

-Hägersten-Älvsjö har kommit långt i detta uppdrag, Skärholmen upprättar en plan som skall åtföljas i syfte att utöka samarbete med Iwork, detta skrivs in i verksamhetsplanen.

Skärholmen: Förvaltningen håller på att utveckla verksamheten med bland annat jobbtorg och Iwork

1.4 Arbetstagare i utflyttad daglig verksamhet erbjuds anställning med lönebidrag.

Av Hägersten-Älvsjös 14 stycken verksamheter är 12 utflyttad.

Skärholmen ska se över frågan. Skärholmen har 10 enheter varav 6 av dem är utflyttade verksamheter.

Rådet framför att det är viktigt att förvaltningarna skapar verksamheter som ger brukarna mening, att det är verksamheter som ger någonting.

1.6 SDF prövar och utvärderar lokala arbetsprojekt inom återvinning.

I kommunfullmäktiges budget är frågan om återvinning prioriterat. SDF ser över vilka arbetsuppgifter det finns att frammana, och vilka personer som vill utföra dessa. Rådet rekommenderar att ta inspiration av HOMSANs verksamhet. SDF ser över idéer att väva in i verksamheter som eventuell VP-aktivitet.

2. Hög kompetens hos personal i LSS-bostäder!

Kopplas till aktivitet

2.1 Rekrytera personer med hög kompetens

Hägersten-Älvsjö: I Hägersten-Älvsjö har 95 procent av personalen grundutbildning och förvaltningen erbjuder vidareutbildning inom det pedagogiska ramverket. Skärholmen är pilot för ett projekt att utbilda personal från Hägersten-Älvsjö i kommunikation (kombo).

Behovet av att vidareutbilda personalen ser olika ut beroende på verksamhet och förvaltning.

Skärholmen: Jobbar aktivt med kompetenshöjning, bl.a. genom att kontinuerligt erbjuda personalen interna utbildningar via Stockholms stads utbud, samt egna satsningar avseende ökad kvalitet på dokumentation tvångs och skyddsåtgärder, ramverket för Mänskliga rättigheter (för att öka medvetenheten om fördomar mot gruppen, vad det har för betydelse vid bemötande av gruppen osv) m.fl. satsningar. Rådet frågar om personalen får utbildning i respektfullt bemötande av brukarna. De lyfter även frågan om hur olika bakgrunder och erfarenheter kan påverka normer och arbetssätt. Förvaltningarna berättar att alla anställda har samma krav, det görs inga undantag och detta klargörs vid anställningsförfarandet. Vidare lyfter SDF att mångfald i personalgruppen blir en uppskattad styrka avseende flerspråkighet.

Det nya chefsledet har dessutom lyft ledarskapet till en ny nivå med positiva effekter för bl.a. personalgruppen men även brukarna.

Rådet lyfter vidare att de ser positivt på detaljarbetet, de har sett bra gensvar från verksamheterna de har haft kontakt med.

2.2 Utbilda personal (främst vikarier) i kommunikation, pedagogisk kompetens mm)

Se ovan svar 2.1

2.3 Genomför utbildningsinsatser för att förhindra fördomar, negativa attityder och kränkningar av personer med funktionsnedsättning

Se ovan svar 2.1

3. Stadsdelarna blir fullt tillgängliga – fysiskt, informativt, digitalt!

Kopplas till: Rätten att kunna förflytta sej, använda Stockholms inne- och utemiljö, samt att ha en fungerande bostad och garanteras säkerhet i kris. (nr 3 i Programmet)

Rådets förslag:

3.1 SDF utför tillgänglighetsvandringar i samarbete med rådet, även kvällstid i mörker

Hägersten-Älvsjö: Förvaltningen skickar ut inbjudan i oktober eller november för att genomföras i maj 2026. Pierre Persson återkommer med datum och kommer även bjuda med Trafikkontoret eftersom rådet även vill att vandringen inkluderar bland annat torg som förvaltningarna inte har någon rådighet över.

Skärholmen: Skärholmen kommer att ha tillgänglighets- och trygghetsvandringar samtidigt. Charlotta Östholm berättar att de genomför sina vandringar efter behov och intresse för dem som ska följa med, som underlag använder de bland annat inkomna synpunkter.

Det är viktigt att använda "Tyck till appen" så att förvaltningen får in klagomål alternativt maila trafikkontoret.

Pierre Persson och Sofie Möller erbjuds att vara med på möten under nästa år.

3.2 Personal i LSS-verksamhet och socialpsykiatri utbildas i dokumentation av händelser vid krissituationer

- Denna fråga bordläggs, rådet återkommer i denna fråga.

3.3 SDF förbättrar snöröjning i parker och på gångstråk (TK+stadsmiljö)

Det är viktigt att alltid anmäla klagomål via "Tyck till appen". Hägersten-Älvsjö berättade att förvaltningen numera har tagit över driften av parkskötseln, dock ligger snöröjning kvar på entreprenad. Det innebär att förvaltningen har mer kontroll och kan snabbare

agera på klagomål. Pierre Persson tror att kvaliteten kommer bli bättre.

Skärholmen har inte några särskilda klagomål på sin snöröjning och ser fördelar med att ha parkskötseln i egen regi samt fortsatt god samverkan med Trafikkontoret.

Rådet frågar om staden har indikatorer som mäter nöjdheten avseende snöröjning och det finns det.

Skyltningen i stadens parker behöver bli bättre, tydligare.

3.4 Personal i LSS-verksamhet och socialpsykiatri utbildas i dokumentation av händelser vid krissituationer

- Samma fråga som 3.2

3.5 SDF fattar endast treåriga beslut om ledsagare.

Stadsdelsförvaltningarna beslutar efter de riktlinjer som staden tagit fram för stadens nämnder.

Rådet för fram att brukarna känner sig ifrågasatta att varje år få svara på frågor och förklara sin situation, när behovet är uppenbart. Rådet lyfter vidare att de önskar att staden fattar individuella beslut efter brukarens situation och beviljar längre beslut än ett år i de fall det är passande. Rådet ber förvaltningarna att återkomma till rådet med regelverket om staden får fatta treåriga beslut.

4. Stadsdelarna blir fullt tillgängliga – fysiskt, informativt, digitalt!

Kopplas även till: Rätten till information och kommunikation samt att få tillgång till ny teknik. (nr 5 i Programmet)

Rådets förslag:

4.1 SDF tillsätter kontaktperson för att minska isolering hos personer med psykisk FN.

Det är inte aktuellt. Det är en individuell prövning och det går att ansöka som en insats. Den nya socialtjänstlagen ger möjlighet att bättre möta brukarens problem. Att ändra riktlinjer är inte aktuellt.

4.2 SDF gör en satsning på friskvård för personer med psykisk FN

Hägersten-Älvsjö startar upp med en hälsovecka under hösten som kommer leda hälsoarbetet framåt. Flera prova-på tillfällen kommer erbjudas med förhoppning att detta väcker intresse hos gruppen att vilja ta vid och fortsätta med på olika sätt.

Skärholmen gör en större satsning med syfte att öka hälsan för målgruppen. Satsningen omfattar såväl fysisk, mental, sexuell hälsa som kost mm. Detta kommer att synas i VP- som en aktivitet avseende både fysisk och mental hälsa.

Rådet påpekar att personalen behöver stötta brukarna och vara motiverande för att förmå brukarna att ta hand om sin hälsa. Rådet lyfter vidare att de ser riskfaktorer som kan kopplas mellan fysisk och mental hälsa till social isolering om de förstnämnda inte främjas.

4.3 Läsombud i LSS-verksamhet och socialpsykiatri ordnar läsestunder med böcker, tidningar och samhällsinformation.

Hägersten-Älvsjö har ombud som bland annat har detta till uppgift. Under sommaren har även HÄs verksamheter anställt ferieungdomar under sommaren, som haft i uppdrag att agera läsombud (högläsning för deltagarna).

Skärholmens verksamheter har läsombud och går till bibliotek. Men läsombuds-funktionen har även tagit andra former, ex i Skärholmen läser vi 8-sidor för deltagarna. Skärholmens deltagare på DV127 har även önskat en bokmässa likt den i Göteborg, detta kommer därmed arrangeras 25 – 26 september. Rådet kommer att få en inbjudan till denna.

4.4 Personal i LSS-verksamhet och socialpsykiatri erbjuder utbildning i tillgänglig kommunikation och att ge stöd till datoranvändning.

Skärholmen har en sk "It-fixare" som tar hand och hjälper brukare när de har problem samt en egen satsning s.k. Ramverket för kommunikation.

Hägersten-Älvsjö deltar i ett digitaliseringsprojekt på alla boenden inom LSS som kallas för DigiJAG.

5. Rätten till information och kommunikation samt tillgång till ny teknik

Rådets förslag:

5.1 Läsombud/Medieombud i LSS-verksamheter och socialpsykiatri erbjuder stöd till personer med lässvårigheter stöd när det gäller nyheter och information, skriftlig och i digital form.

Se svar 4.3.

6. Rätten till bästa möjliga hälsa

Rådets förslag:

6.1 SDF gör en satsning på friskvård för personer med FN

Hägersten-Älvsjö och skärholmens verksamheter erbjuder hälsoaktiviteter, se fråga 4.2.

6.2 Anpassade hälsofrämjande åtgärder tex, promenader, gym, löpning varje vecka för boende i LSS bostad.

Hägersten-Älvsjö och skärholmens verksamheter erbjuder hälsoaktiviteter, se fråga 4.2.

6.3 Årliga hälsoundersökningar för boende i LSS bostad, för att minska risken med dolda sjukdomar

Alla brukare ges möjlighet till hälsoundersökningar via sjukvården.

Rådet vill att förvaltningen är mer proaktiv och ställer tydliga frågor eftersom det kan finnas brukare som inte kan initiera kontroller. Förvaltningen tar till sig detta och skall tillsammans med LSS-hälsan undersöka vilka eventuella utvecklingsområden som kan göras.

7. Rätten till kultur och fritid

Rådets förslag:

7.1 Fritidsombud utses inom LSS-verksamhet och socialpsykiatri och erbjuds utbildning om olika fritidsaktiviteter som är tillgängliga för personer med FN

Skärholmen och Hägersten-Älvsjö har fritidsombud.

7.2 SDF utbildar fritidsombud enligt modell från tidigare projekt i Älvsjö

Skärholmen och Hägersten-Älvsjö har fritidsombud.

7.3 Andel beviljade stöd till kulturprogram för personer med FN (indikator)

Stadsdelsförvaltningarna har en indikator som mäter detta

Rådet framför att förvaltningarna ska erbjuda kultur som att gå på teater.

Skärholmen skall se över formuleringen av kultur i VP för att förtydliga att utbudet finns och kommer att genomföras. Ex så har det genomförts flera kultursatsningar och aktiviteter på regelbunden basis, både på gruppboenden och på DV.

8. Rätten till individuellt stöd

Rådets förslag

8.1 Ökad hänsyn till den enskildes önskemål och behov av valfrihet och egen makt, sk empowerment

Hägersten-Älvsjö och Skärholmen tillgodoses genom den enskildes genomförandeplan.

8.2 SDF samråder 2 ggr per år med personliga ombud för att uppdatera behoven av personligt stöd.

Hägersten-Älvsjö: En övergripande samverkansgrupp för personliga ombud kommer att startas upp.

Skärholmen ska se över formen för en samverkan.

8.3 SDF utökar den uppsökande verksamheten för personer med FN som bor i egen lägenhet.

Detta är förtydligat i den nya socialtjänstlagen.

8.4 Förenkla ansöknings- och handlägningsprocessen för personer med funktionsnedsättning

Förvaltningarna behöver utveckla/se över processen och tillgången så att brukarna lättare kan ge in ansökan.

9. Rätten att delta i demokratin.

Rådets förslag:

9.1 Läsombud/medieombud i LSS-verksamheter och socialpsykiatri erbjuder stöd till personer med lässvårigheter stöd när det gäller nyheter och information, skriftlig och i digital form

Se svar: 4.3.

9.2 SDF startar ett projekt inför nästa allmänna val med satsning på fortlöpande informationsinsatser och ett tydligt mål för antal boende i LSS-bostäder och socialpsykiatrins stödboenden som deltar i valet. Projektledare samarbetar med rådet.

Skärholmen kommer att ha demokrativecka under våren 2026, rådet kommer att få en inbjudan till detta.

Hägersten-Älvsjö har ombud som besörjer detta vid varje val.